

Posudek vedoucí bakalářské práce Milana Janošíka *Ideál rytíře a rytířství v dílech české rytířské epiky 14. století*

Milan Janošík se ve své bakalářské práci pokusil o analýzu tří staročeských veršovaných skladeb tzv. rytířské epiky, *Tandariáše a Floribelly*, *Vévody Arnošta* a *Jetřicha Berúnského*, s cílem zjistit, zda a jak je v nich zpodobeno ideální rytířství a jaké podoby tento ideál prezentovaný ve vybraných textech má. Jeho výběr uvedených tří skladeb z početnějšího korpusu dochovaných staročeských textů, jejichž hlavní hrdina či hrdinové jsou explicitně označeni jako rytíři, byl přitom de facto určen kritickou edicí E. Petru a D. Marečkové *Rytířské srdce majíce* (1984). V průvodní stati, již E. Petru k vydání těchto tří staročeských veršovaných skladeb připojil, se editor polemicky vyhranil vůči dotavadním kanonickým čtením těchto tří staročeských veršovaných textů a pokusil se nabídnout jejich novou, ve své době nesporně zajímavější interpretaci. Tento text E. Petru také učinil M. Janošík jedním z hlavních metodologických východisek své práce.

To ovšem také znamená, že autor bakalářské práce vědomě ponechal stranou nejen otázku geneze interpretovaných staročeských textů, tj. otázku jejich vztahů k jinojazyčným předlohám a s tím i možná čtení těchto skladeb v kontextu západoevropských rytířských literatur, ale též dnes již velmi početnou sekundární literaturu zahraniční provenience na dané téma (mimo vybraných knižních prací přeložených do češtiny). Hlavním východiskem Janošíkových analýz se stalo vnímavé a pozorné čtení oněch vybraných staročeských textů, pracovně pojatých jako autonomní celek. Zohledňuje jejich narativní povahu se M. Janošík táže po jejich možném formativním potenciálu, tj. zajímá ho, nakolik a jak se v nich reflektuje étos rytířství, a to i prostřednictvím záporných charakterů či činů explicitně nebo implicitně hodnocených jako špatné, zavrženíhodné či nenásledováníhodné. Hlavní pozornost přitom autor bakalářské práce soustředil na reprezentaci rytířových ctností ve zvolených textech a pokusil se o vytvoření jejich klasifikace, a to výhradně na základě jejich výskytu (a případně frekvence) v analyzovaných textech. Jen víceméně okrajově se zabývá též vybranými vnějšími znaky a rituály v analyzovaných textech (rytířovo jméno, rytířova výstroj a výzbroj, turnaj), jimiž rytířský stav usiloval vyjádřit svou exkluzivitu a jež v textech nabývají funkce statusových symbolů.

Ke slabým místům bakalářské práce M. Janošíka náleží zejména skutečnost, že se mu bohužel ke škodě věci nepodařilo – především v důsledku časové tísně vzniklé ne právě šťastně zvoleným časovým plánem – zohlednit práce českých badatelů nejmladší generace publikované zejména během posledního desetiletí, z nichž mnohé byly de facto uveřejněné teprve souběžně s (prvním) zadáním jeho bakalářské práce, či dokonce až po něm. V nejedné z nich se totiž objevují badatelská témata, jež jsou tématu jeho bakalářské práce blízká, a nabídly by mu i ne jeden užitečný analytický nástroj či terminologický instrumentář, nemluvě o zprostředkování vybraných výsledků zahraničního bádání. Jde především o literárněhistorické práce Jana K. Hona, Matouše Jalušky a Martina Šorma, případně též Otakara Slanaře a Jakuba Sichálka (a zmínit lze i texty historika Roberta Antonína či kolektivní práce iniciované projekty Dany Dvořáčkové-Malé aj.). Předpokládám tedy, že je M. Janošík zohlední v rámci obhajoby své bakalářské práce, a tím de facto doplní, příp. koriguje či zpřesní její úvodní a závěrečnou kapitolu, jejichž podoba je zatím velmi úsporná až kusá.

Vzhledem k odvedené analytické a interpretační práci **doporučuji** bakalářskou práci Milana Janošíka k obhajobě. Navrhuji hodnotit ji známkou **dobře**, ovšem jen za předpokladu, že

M. Janošík při obhajobě zohlední při prezentaci svého badatelského tématu uspokojivým způsobem relevantní sekundární literaturu výše uvedených badatelů.

V Praze 1. června 2020

Mgr. Marie Škarpová, Ph.D.